

2019-2020 Bahar Yarıyılı TAR 218 Osmanlı Tarihi 1400-1500

Final Sınavı Cevap Anahtarı

1 – Aşağıdaki tarihçilerin hangisinin eserinde 15. Yüzyıl Osmanlı tarihine dair bilgi bulunması beklenmez? (5 p)

Mehmet Neşri

Aşıkpaşazâde

Kritovulos

Tursun Bey

İbn-i Batuta

Cevap: İbn-i Batuta

2 – II. Mehmet pek çok faaliyetleriyle ilklerin padişahıdır. Aşağıdakilerden hangisi II. Mehmet'i diğer padişahlardan farklı yapan özelliklerinden biri değildir? (5 p)

İstanbul'u fethetmesi

Kanunnameleri

Rumeli Hisarını yaptırması

Karadeniz'i Kapalı Deniz hâline getirmesi

Kırım Hanlığını Osmanlı Devleti'ne bağlaması

Cevap: Kanunnameleri

3 – Aşağıdakilerden hangisi bir yönüyle diğerlerinden farklıdır? (5 p)

Şeyh Bedreddin

Hacı Bayram Velî

Akşemseddin

Molla Hüsrev

Molla Güranî

Cevap: Şeyh Bedreddin

4 – Moğol baskısı sonucu Anadolu Selçuklu Devleti'nin gücünü yitirmesiyle birlikte Anadolu'da ikinci beylikler dönemi başlamıştır. Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde kurulan beyliklerden değildir? (5 p)

Karesioğulları

Germiyoğulları

Eşrefoğulları

Eretnağulları

Candaroğulları

Cevap: Eretnaoğulları

5 – Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemine tarihlenen olaylardan değildir? (5 p)

Sahn-ı Seman medreselerinin kuruluşu

Akçe basılması

Divan-ı Hümayun'un oluşturulması

Kapıkulu ocaklarının kuruluşu

Timar sisteminin uygulanmaya başlaması

Cevap: Sahn-ı Seman Medreselerinin kuruluşu

6 – *Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı ilerle!*

Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilelerle.

Yahya Kemal Beyatlı'nın dizelerine konu olan olay hangi padişah döneminde olamaz? (5 p)

Kanuni Sultan Süleyman

Yıldırım Bayezid

III. Selim

II. Murat

II. Mehmet

Cevap: III. Selim

7 – Ankara Savaşından sonra Osmanlı Devleti Timur'un kontrolüne girmiş, onun Anadolu'dan ayrılmasından sonra da Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında çıkan taht kavgaları sebebiyle parçalanma ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. 'Fetret Devri' olarak adlandırılan bu dönemde taht mücadelesine girişen şehzadeler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz? (5 p)

Çelebi İsa

Çelebi Mehmet

Çelebi Musa

Çelebi Mustafa

Çelebi Süleyman

Cevap: Çelebi Mustafa

8 – Osmanlı Devleti'nin kuruluş döneminde Anadolu Türkmen beylikleriyle hem askerî hem de diplomatik münasebetler söz konusudur. Kimi zaman miras, kimi zaman satın alma, kimi zaman da ceyiz yoluyla bir kısım beyliklerin toprakları Osmanlı idaresine alınmıştır.

Aşağıdaki beyliklerden hangisinin toprakları çeyiz yoluyla Osmanlı Osmanlı mülküne dahil edilmiştir? (5 p)

Hamitoğulları

Candaroğulları

Karesioğulları

Karamanoğulları

Germiyoğulları

Cevap: Germiyoğulları

9 – Sultan II. Mehmet (Fatih) Karamanoğullarından Konya ve Karaman'ı, İsfendiyaroğullarından Kastamonu ve Sinop'u, Cenevizlilerden Amasra'yı almıştır. Fatih'in bu faaliyetlerinin

- I - Karadeniz'de hakimiyet tesis etmek,
- II - Anadolu'da siyasi birliği temin etmek,
- III - Yeni bir Haçlı organizasyonunu önlemek

Maddelerinden hangisini amaçladığı söylenebilir? (5 p)

Yalnız I

Yalnız II

I ve II

I ve III

I, II ve III

Cevap: I ve II

10 – Osmanlılar Rumeli'de fethedilen topraklara Anadolu'nun çeşitli yerlerinden Türk nüfus göçürmüş ve yerleştirmiştir. Kuruluş devrinde sürgün usulüyle uygulanan bu iskan metodunda Anadolu'daki bazı tarikatlara mensup dervişler de önemli rol oynamışlardır.

Bu bilgilerden hareketle;

- I - Rumelide nüfus yapısı değişmiştir.
- II – Daha ileriye doğru fetih yapma mümkün olmuştur.
- III – Hristiyan halk kitlesel olarak din değiştirmiştir.

Sonuçlarından hangilerine ulaşamaz? (5 p)

Yalnız I

Yalnız II

Yalnız III

I ve III

I, II ve III

Cevap: Yalnız III

11 – İstanbul'un Osmanlı Devleti tarafından fethinden sonra Avrupa'da siyasi ve toplumsal değişimin fitili ateşlenmiş, sonraki yüz yıl içinde köklü değişimler gözlenmiştir. Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyi destekleyen bir olgu değildir? (5 p)

Merkezî krallıkların güçlenmeye başlaması

Bilim ve sanat alanında hızlı ilerlemeler gerçekleşmiştir.

Deniz aşırı ticaret artmıştır.

Kilisenin siyasi gücü artmıştır.

Feodal toplum yapısı sorgulanmaya başlamıştır.

Cevap: Kilisenin siyasi gücü artmıştır.

12 – Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethettiğinde Ortodoks tebaanın eğitim, hukuk ve ibadet işlerinde Patriği yetkilendirmiş ve kendi inanç ve dinî hukuklarına göre yaşamalarını teminat altına alan düzenlemeler yapmıştır. Bununla birlikte Patriğin atama yetkisini kendi üzerine almıştır. Fatih'in bu düzenlemeyle,

I – Bütün hristiyanlar arasında birliği sağlamak

II – Patrik seçimine baskıyı engellemek

III – Merkezî otoriteyi sağlamlaştırmak

IV – Cemaatlar arasında denge sağlamak

Amaçlarından hangilerini ulaşılmak istediği söylenebilir? (5 p)

I ve II

I, III ve IV

Yalnız II

Yalnız III

II, III ve IV

Cevap: Yalnız III

13 – Varna (1444) ve II. Kosova (1448) savaşlarıyla Osmanlıların

I – Balkanlardan atılamayacağı teyit edilmiştir.

II – Tuna nehrinin güneyinde kontrol sağlanmıştır.

III – Karamanoğullarının Haçlılarla ittifak arayışları sonlanmıştır.

Sonuçlarından hangilerine ulaşamaz.? (5 p)

Yalnız I

Yalnız II

Yalnız III

I ve II

I ve III

Cevap: Yalnız III

14 – Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un fethi için yapılan hazırlıklar arasında sayılamaz? (5 p)

Donanmanın güçlendirilmesi

Tekerlekli kuleler yapılması

Karamanoğullarıyla barış yapılması

Anadolu hisarını yaptırması

Surları yıkacak toplar döktürmesi

Cevap: Anadolu hisarını yaptırması

15 – “Osmanlı Devleti'nin Ankara savaşında yenilmesi üzerine siyasi birliği bozulmuştur.” Bunun bir göstergesi olarak,

I - Toprakları ilhak olunan bazı beylikler yeniden kurulmuştur.

II - Şehzadeler arasında taht kavgalarının çıkmıştır.

III - Balkan coğrafyasında fetihler kesilmiştir.

İfadelerinden hangileri söylenebilir? (5 p)

Yalnız I

Yalnız II

Yalnız III

I ve II

II ve III

Cevap: I ve II

16 – Fatih Sultan Mehmet'in iktidarı zamanında,

I - Amasra ve Sinop Osmanlı idaresine geçmesi,

II- Kırım Hanlığı Osmanlı Devleti'ne bağlanması,

III - Akkoyunlularla Otlukbeli Savaşı yapılması

Olaylarının hangilerininin Fatih Sultan Mehmet'in Karadeniz siyasetinde doğrudan etkili olduğu savunulabilir? (5 p)

Yalnız I

Yalnız II

I ve II

I ve III

I, II ve III

Cevap: I ve II

17 – Fatih Sultan Mehmet ile ilgili olarak hocasının sorduğu bir soruya öğrenci, “Dünyaya hükmetmek için sadece karada değil denizlerde de güçlü olmak gerektiği bilinciyle siyaset geliştirmiştir.” Cevabını vermiştir.

Fatih zamanında, öğrencinin bu cevabını destekleyecek faaliyetlerin neler olabileceğini bir kompozisyon halinde yazınız. (20 p.)

Denizlere hükmedemeyen bir devletin cihan hakimiyeti zor olacağı için Sultan II.Mehmet (Fatih: 1444-46/1451-81) Karadeniz, Akdeniz ve Ege Denizinde faaliyetler içinde bulunmuştur. Karadeniz'de İsfandiyaroğulları'ndan 1460'da Kastamonu ve Sinop, 1459 ise Cenevizlilerden Amasra fethedilmiştir. Ardından ise 1461 yılında Trabzon Rum Devleti fethedilerek Komnenoslar sülalesine son verilip önemli bir liman elde edilmiştir. 1475'te Kırım'ın Gedik Ahmet Paşa kumandasındaki bir donanma ile fethinden sonra Karadeniz'de Osmanlı hakimiyeti dönemi başlayacaktır. Karadeniz'e sahili olan bütün karalar Osmanlı Devleti kontrolüne geçtiği için Karadeniz bir Türk gölü haline getirilmiş ve üç asır boyunca bu statü değişmeden sürdürülmüştür.

Akdeniz'de Ege adaları alınmıştır. 1480'de Akdeniz'de Rodos adası kuşatılmış lakin sefer başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Rodos şövalyelerinin idaresindeki Rodos öteden beri Anadolu sahilleri için tehdit oluşturmaktaydı. Adaya yönelik ilk fetih girişimini iktidarının başında yapan II. Mehmet o zaman da başarılı olamamıştı. Ada Kanuni döneminde 1521 yılında ancak fethedilebilmiştir.

Akdeniz'de hakimiyet siyaseti çerçevesinde Fatih'in diğer bir hülyası olan Roma'yı ele geçirmek adına, 1480 tarihinde Gedik Ahmet Paşa kumandasındaki bir donanma Otrantoya ayak basmıştır. İtalya yarımadasının güney doğusunda konuşlanan Otranto fethedilmek suretiyle İtalya'nın kuzeyine doğru gidebilmek için yol açılmıştır. Fakat Fatih'in 1481'de Hünkâr Çayırı'ndaki zamansız ölümü ile oğulları Cem ile Bayezid arasında başlayan mücadeleler nedeniyle Gedik Ahmet Paşa geri çağırıldığı için İtalya'da tutunulamamış ve Otranto kaybedilmiştir. Bununla birlikte Venedik ile 15 yıl devam eden savaşlar sonunda Mora yarımadasının büyük kısmı Osmanlı idaresine alınmıştır. Adriyatik Denizi'nin doğu sahillerinde, Arnavutluk ve Raguza topraklarının önemli bir kısmı da Osmanlı kontrolüne alınmıştır.

Venedik-Osmanlı savaşları sonunda Osmanlı deniz gücü, o tarihe kadar Akdeniz'de neredeyse tek hakim güç olan Venedik'e rakip olabilecek güce ulaşmıştır. Osmanlı Devleti'nin deniz gücü, Fatih'ten sonraki yüzyılda dünyanın en güçlü donanması hüviyetini kazanacaktır. Böylece Osmanlı İmparatorluğu karalarda en büyük

güç olmanın yanında denizlerde de eli bükülmeyen bir güce ulaşarak siyasî ve askerî açıdan dünyaya hükmedecek seviyeye ulaşmıştır.